

La ciutat de Barcelona es vincula popularment a certs moviments o corrents artístics, com són el modernisme o el gòtic, però molt menys al romànic. El tòpic escolar explica el romànic com l'expressió d'una societat teocràtica, rural i aristocràtica, allunyada històricament de la cultura urbana que la succeirà. Tanmateix, a l'Europa meridional unes quantes ciutats d'arrel antiga esdevingueren d'ençà l'any mil capitals dinàmiques de principats o repúbliques. Aquell període de creixement ha deixat en bona part d'elles una profunda petja artística romànica, que encara modela alguns dels seus principals espais i monuments. Barcelona, cap d'un comtat extrem de la monarquia franca, va transformar-se durant els tres segles de vigència de l'art romànic en el centre neuràlgic del reialme més expansiu de la Mediterrània occidental. Aquesta puixança, que va reconfigurar l'herència de la ciutat romana, resulta no prou manifesta en el balanç del patrimoni ciutadà, en primer lloc per la desaparició física dels monuments principals d'aquesta època, però també a causa d'un prolongat desinterès historiogràfic.

Ara, uns quinze anys després de la primera gran síntesi sobre el romànic barceloní, inclosa dins l'obra *Catalunya Romànica*, es proposa amb aquest curs un nou estat de la qüestió a partir de l'avenç de la recerca en els camps de l'arqueologia, els estudis artístics, arquitectònics i de la forma urbana. Les aportacions positives dels diferents conferenciants, amb aprofundida dedicació en aquestes temàtiques, s'encapçalen amb una revisió de la construcció de la noció històrica d'art romànic, com a segmentació de les produccions occidentals dins la globalitat del món mediterrani, i amb l'examen de com aquest art ha estat objecte d'estudi a Barcelona del romanticisme ençà. A la llum de les recents descobertes en la matèria, és també objecte de consideració el procés d'introducció local del gòtic. Clou el curs un balanç de conjunt de les aportacions efectuades, que permetran valorar més ajustadament la significació històrica del romànic a la ciutat de Barcelona.

SEMINARI D'HISTÒRIA DE BARCELONA Curs d'Història de Barcelona

Del 15 d'octubre de 2008
al 4 de febrer de 2009

Barcelona i el romànic. Art i ciutat dels segles XI-XIII

Curs 2008.09

La durada del curs és de catorze sessions, que es realitzaran els dimecres entre el 15 d'octubre de 2008 i el 4 de febrer de 2009, a la sala d'actes Agustí Duran i Sanpere de l'Arxiu Històric de la Ciutat.

Matrícula general: 75 euros.
Assistència a conferències sense matriculació: 6 euros/conferència.
Per formalitzar la inscripció cal trucar a l'Arxiu Històric de la Ciutat-Seminari d'Història de Barcelona, de 9 a 14 hores, fer el pagament en qualsevol oficina de la Caixa de Pensions, al compte corrent: Institut de Cultura de Barcelona, 2100 3236 89 2200098427, codi *curs romànic*, i trametre el comprovant de l'ingrés per correu o fax.

Arxiu Històric de la Ciutat
Seminari d'Història de Barcelona
Casa de l'Ardiaca
Santa Llúcia, 1
08002 Barcelona
Tel. 93 318 11 95
Fax. 93 317 83 27
Email: shb@ben.cat

Barcelona i el romànic. Art i ciutat dels segles XI-XIII

BALANÇ D'HISTÒRIA I ARQUEOLOGIA

- 15.10.08 **Romànic, les peripècies d'un concepte estètic**
Ramon Grau
- 22.10.08 **Els estudis sobre l'arquitectura romànica de Barcelona**
Ramon Grau
- 29.10.08 **Noves dades sobre l'alta edat mitjana a Barcelona: l'aportació de l'arqueologia**
Julia Beltrán de Heredia

ESPAI URBÀ I ARQUITECTURA

- 05.11.08 **La transformació del recinte de la ciutat antiga**
Philip Banks
- 12.11.08 **La catedral romànica barcelonina: la restitució d'un edifici del seu temps**
Imma Lorés
- 19.11.08 **L'arquitectura del palau dels comtes-reis**
Eduard Riu-Barrera
- 26.11.08 **Castells i grans casals damunt la muralla romano-comtal**
Eduard Riu-Barrera
- 03.12.08 **L'arquitectura religiosa, temples i monestirs**
Joan Albert Adell
- 10.12.08 **L'arquitectura patrícia i la seva construcció**
Reinald González

LES ARTS PLÀSTIQUES I SUMPTUÀRIES

- 17.12.08 **L'escultura romànica i els seus contextos arquitectònics**
Pere Beseran
- 14.01.09 **Pintura real i imaginada. Buits i plens, del segle XI a l'inici del gòtic**
Rosa Alcoy
- 21.01.09 **Els manuscrits il·lustrats, els teixits i els objectes: il·lusions i certes**
Rosa Alcoy

ELS LÍMITS DE L'ETAPA ROMÀNICA

- 28.01.09 **La introducció del gòtic a la ciutat**
Josep Bracons
- 04.02.09 **L'art romànic en la història de Barcelona. Balanç i perspectiva**
Eduard Riu-Barrera